

Oslo, 13.11.2020

MØTE NR. 5-20, UTVALG FOR MILJØOVERVÅKNING

Tid: 13.11.20, kl. 09:00 – 12:30

Sted: Teams

Til stede: Knut Bjørnskau (Nordre Follo), Randi Aamodt (Nordre Follo), Line Haug (VAV Oslo), Anita Borge (vannområde PURA), Ingvild Tandberg (vannområde Indre Oslo Vest), Håvard Hornnæs (Fylkesmannen i Oslo og Viken), Carla Kimmels De Jong (Asker), Toril Giske (VAV Oslo), Thomas Ruud (Vannområde Oslo), Hilde Johansen (VEAS), Stein Fredriksen (UiO), Estrella Fernandez (Fylkeskommunen Viken)

Gjester: André Staalstrøm (NIVA), Heidi Neilson (Oslo Havn), Guri Sogn Andersen (NIVA), Gunnar Omsted (NIVA)

Referat

1. Godkjenne innkalling og dagsorden

- Godkjent.

2. Referat fra forrige møte

Referat fra møtet 4.9.20 ble godkjent.

3. Fjordovervåkning stauts Fakta-ark (med NIVA)

- Jf. tidligere diskusjoner og referat fra forrige møte. Faktaarket er ennå ikke klart. Utvalget ønsker å fullføre det første faktaarket innen årsslutt. Vi kan se på å lage andre faktaark senere.
- Inngressen omtaler Fagrådet, men kanskje ikke tilstrekkelig informasjon (legge til noe om (Fagrådet, vannområdene, kommunene). Gunnar som media-mann ville ha en spenstig ingress, men vi må samtidig ivareta fakta og god informasjon. Hva som er målsetningen og hvem er målgruppen. Kanskje skriv noe om hva er status nå? Legge til noe om vannområdene også.
- Innspill: det blir tynt per nå om Fagrådet. Vi bør også sier at vi bruker resultatene fra overvåkning. Vise til resultater og behov; det er en innfallsvinkel. Det er kanskje interessant å vise frem hvordan vi jobber. I den vrømmelen av informasjon som finnes– skrive som gjør at folk interessert og fanger oppmerksomhet. Miljøovervåkning er kanskje ikke så veldig «catchy». Vi må passe på ordbruken (eksempelvis: fjorden er syk. Spennende, men skal samtidig ikke krisemaksimere). Enighet om at det første faktaarket er for å profilere Fagrådet. Bruke kanskje et eksempel Men gjerne en fengende tittel ala redde Oslofjorden. Navnet til Fagrådet er ikke så fengende heller.
- Layout: Tekst, bilder og logoer. Prøve å få den på 2 sider.
- Vi bør vurdere ordet Miljøovervåking = Fagrådet overvåker fjordens tilstand, Oslofjordens tilstand eller tilstanden i indre Oslofjord eller linkende. Igjen, hvem er målgruppen?
- André sender utkastet til Utvalget, som kommer med sine innspill. Og så oversendes det Gunnar, som jobber videre med budskapet.

4. Biogeografiske kart.

- Forslag til omdisponering av midler fra NIVA. Fagrådet har noen ekstra midler tilgjengelige grunnet coronasituasjonen har gjort at ikke aktiviteter kunne gjennomføres som planlagt. Utvalget ønsket ikke i utgangspunktet å endre opsjonen/omdisponere, men det viste seg at

- Naturbasen ikke kunne ivareta de dataene og tilgjengeliggjøre dem slik utvalget så for seg. Da stiller saken seg annerledes. Forslaget til NIVA blir totalt sett noe dyrere.
- Guri Sogn Andersen NIVA presenterer NIVAs erfaringer og forslag. Hun startet med å si litt om deres erfaring med Miljødirektoratets system, som har ansvaret for naturbasen og artsdatabasen. Det er et system for kartlegging som de nå skal begynne å bruke mer aktivt – Natur i Norge. Den marine delen har hengt litt etter. Artsdatabanken har tatt imot kartene, men det har vært litt annerledes med marine. Og artsdatabanken har slitt litt med å ta imot kart/data fra NIVA. Så resultatet så langt har vært at selv om de har produsert kart av den typen som er levert til Fagrådet, så de er ikke tilgjengelig i noen nasjonal base/kart. Guro tror ikke dette vil skje i nærfremtid heller. Hun mener det derfor er behov for en interaktiv løsning som gjør at denne informasjonen kommer ut til brukere.
  - Hun referer til samarbeidet Lars Dalen / Marinrep og hummerredning i Asker. Marinrep brukte dataen grunnet personlig kontakt og informasjonsdeling. Behovet for informasjon kom frem i forbindelse med en rapport om hummerfredningsområde i Asker nord, der de i arbeidet hadde stor nytte av NIN-modelldata i vurderingen av egnet hummerhabitat. Dale ønsker at dataene er tilgjengelige som et åpent datasett, helst presentert i en webapplikasjon med et enkelt grensesnitt.
  - NIVA ønsker å tilgjengeliggjøre og tilrettelegge til brukere. NIVA mener at webapplikasjon kan gjøres ganske enkelt i begynnelsen. Det bedrer arbeidet NIVA gjør og sannsynliggjør bruk av dataene. Guri sa at en måte kunne være å vise modellert utbredelse av hver enkelt naturtype, og kunne zoome inn og ut av bildet. Mener også at med sannsynlighetskart vil det være enklere å identifisere hotspots (Vise sannsynlighet for å finne bunntype).
  - Hun mener den bør være tilgjengelig på en nettleser samt at den er lett å oppdatere. Intraaktiv løsning sikrer også at man bruker den siste versjonen og ikke et eldre kart/versjon. Det blir transparent og lettere for brukere å bidra til prosjektet og bruke dataene selv.
  - Styret er opptatt av fjordmodellens tilgjengelighet, og at dette gjøres tilgjengelig for vannområdene og kommunene (som et mulig forvaltningsverktøy). Andre i utvalget uttrykket seg også positiv til endringen og forslaget.
  - Det er spørsmål om praktisk tilsettelse, som vi ønsker at Guri sjekker opp (praktisk og kostnadsmessig). I etterkant av møtet fikk utvalget bekreftet at vi vil kunne få til en løsning for nedlasting av data via internett. I første omgang vil det da dreie seg om nedlasting av fulle datasett, dvs. kart som dekker hele indre Oslofjord, i form av shape-filer for polygonene og GeoTIFF el.l. for rasterlag. Kostnaden for dette vil være liten (kontret beløp kom dog ikke frem). Videre skrev de at, i fremtiden vil det sikkert være gunstig å kunne tilby nedlasting av mindre utsnitt av dataene (f.eks. for et fokusområde), for å kunne redusere datamengden man er nødt til å laste ned. Dette er litt mer komplisert å få til. Men for de fleste brukere av GIS-verktøy, er nok de fulle datasettene/kartene uansett de mest interessante.
  - *Konklusjon: Utvalget er positivt til endring foreslått av NIVA. De nevnte midlene blir omdisponerer fra nevnt opsjonen og Fagrådet dekker opp resten av beløpet.*

5. Tilbud Årsovervåking med FerryBox - Indre Oslofjord. Vedr. opsjon 2.

- Fagrådet har akseptert tilbud fra NIVA. Med opsjon 2, ikke 1 (mediekonsuler). Men med coronaperioden ble utfordrende å få autoanalysatoren for næringssalter oppe å gå. NIVA tilbyr en pris per måned med data etter at den er i operasjonell stand igjen, oppsummert på slutten av året, basert på prisen for 6 måneder på 15000, dvs. 2500 per måned. Color Fantasy er lagt til kai. NIVA ser på om Color Magic kan gi oss vannprøver slik at prøvetakingen vil kunne fullføres, men de vil ikke ha kontinuerlige data fra sensorer. For å bøte på manglende sensordata vil vi også ta prøver 1x/uke fram til en mini-Ferrybox er på plass.

- André sa det ser lovende ut med prøvetakingen før corona. Det skjer så mye i vannmassene på kort tid, med nærings saltene ser man samspillet på en helt annen måte. Videre kan man få med nitritt, som også kan gi mye interessant informasjon. André forklarer litt om Ferrybox-konseptet.
- Innspill om at det hadde vært spennende om ferjen tok prøver nedover Skagerak. Trolig får man noe vann inn til indre Oslofjord også? Fagrådet bør stille spørsmålet videre til Miljødirektoratet. Det er viktig å se helheten her og om Miljødirektoratet har noen stasjoner, som vi kanskje bør samarbeide om. Fortelle om Fagrådets nye opsjon og mulighet for samarbeid her. Fagrådet for Ytre Oslofjord har ikke Ferrybox, men det gjør Miljødirektoratet. De har stasjoner (Filtvet og Hvaler). Ellers så er det Ferrybox langs kysten (Hurtigruta).
- Det ble etterspurt en å lage en godt strukturert figur for Ferrybox; hva overvåkes, hvor tas prøvene og hvor ofte tas de.
- Fagrådet ønsker å vite når dette kan igangsettes. NIVA jobber så godt de kan med å opprettholde overvåkingen. NIVA kommer tilbake til Fagrådet med oppdatert status og gjennomføring. Det virker som Ferrybox ikke blir like tilgjengelig på Color magic. Utvalget er positiv, men ber NIVA følge opp så snart som mulig og bes om å holdes orientert. *Konklusjon: Ønsker opsjonen, men utvalget holdes oppdatert vedr. situasjonen.*

6. Oppfølging av kontrakt med NIVA

- **Kontrakten** med NIVA og fjordovervåkingen er utformet 2 år (1+1 år). Utvalget må dermed innvilge opsjonen for neste år eller gå for en ny anskaffelsesrunde. *Vedtak: Opsjon med et års forlengelse av fjordovervåkingen vedtas av utvalget med 1 år.*
- **Opsjoner.** Det er noe uklarheter vedr inngåelser av opsjoner. Line hadde spørsmål ved opsjon 10; blir bare gjennomført annethvert år (og heller ikke i år). Uansett er saksgangen noe uklar og burde vært beskrevet tydeligere i kontrakten. Line finner tilbake til avtaler vedr opsjoner i tidligere referat. Ellers bør det sendes endringsmelding når opsjoner skal vedtas, dette ligger som vedlegg i kontrakten. Dette er det vanlig at konsulent sender ut.
- **Fakturaer:** Trenger mer kjøtt på beina på fakturaene, slik at det fremgår klart hvilket prosjekt, opsjon og periode fakturaen gjelder.

7. Prosjektforslag fra UiO: eDNA

- Det er fortsatt en del ubesvarte spørsmål knyttet til dette mulige prosjektet. Utvalget er usikker på hva vi får ut av dette mtp. fjordovervåking. Bestanden i ferskvann, men usikkert om hvordan dette fungerer i saltvann. Kommer dette i veilederen i fremtiden? Hvordan Miljødirektoratet forholder seg til metodikken? Innspill om å få noen som kan mer om eDNA for å gi en presentasjon. Forslag om Thrond Haugen, NMBU, og invitere inn Miljødirektoratet for å høre om deres syn.
- *Konklusjon: Utvalget går ikke for prosjektforslaget nå. Det settes opp som sak til neste år.*

8. Informasjon fra styremøte og årsmøtet 2020

- Årsmøtet 2020. Det var litt spesielt omfang grunnet cornersituasjonen. Spennende om fagdelen om de ulike renseanleggene rundt indre Oslofjord. BEVAS blir en del av VAV. Vi fikk også en gjennomgang av status for fjorden fra NIVA.
- Styret er opptatt av kvalitetssikring av fjordmodellen. Det er også fokus på reservevannsløsninger. Sett på hvordan man kan hjelpe hverandre på et regionalt nivå. Det er også satt i gang et prosjekt på DV-system i kommunene. Styret har noe handlingsrom for å følge opp (nye) prosjektet i 2021.

9. Orienteringssaker/ info

Status prosjektet Risikovurdering av forurenset sediment.

- Undersøkelsen er gjennomført. Det er 2 prosjekter i gang her; NIVA har også et større prosjekt for utvalget fjorder i Norge. Vi har kvalitetsikret prøvepunktene, derav justert noen av stasjonene. Dataene skal nå analyseres. Line sender møteinnkallingen til vannområdene også.
- **Oppfølging av Oslofjordmodellen**
- Dette er et vedtak for styret, og må følges opp. NIVA kan dele all kode etc. Github. Kan også dele resultat-filene, der ser man resultatene i detalj. Det som er interessant, både modellen og resultatene i seg selv. Ønsker evaluering av noen som både skjønne input og output av modellen. André er klar til å levere det datamaterialet han har, og er åpen for innspill og kommentarer underveis i prosessen. Rapporten er skrevet på norsk, noe som begrenser hvem vi kan be om evaluering fra.

Status for fjorden.

- **Hundsund.** Ifølge Andre så kommer det noe fra han snart. Analysene er klare. Skal presenteres i en kort rapport. Det er ikke gjort noen vurderinger mtp videre oppfølging. Bærum er interessert i å ta foraminiferundersøkelse i sundet. Når vi har notatet og svar fra risikovurderingsprosjektet, så har vi mer bakgrunnsinformasjon til hvordan eventuelt følge opp saken. Innspill om å kontakte Elisabeth Alve for å høre om muligheten for et (student)prosjekt. Ingvild tar kontakt med Alve. Bærum kommune er interessert i å følge opp saken og få en god konklusjon.
- André gav en god gjennomgang på både forrige møte og på Årsmøtet. Derfor ingen lang gjennomgang av denne gang. Nitratøkning ble diskutert. Det er en økning - kommer meldinger om økning i elvene i Bærum og Oslo - men uklart fra hvor økningen kommer fra. Kan komme en økning på alger; observert en økning i Bærumsbassenget. André ser i utgangspunktet på fjorden, ikke elvene, men kan ha dette in mente. Nitrat har tidligere vært tema i Fagrådet. Anita har også informasjon fra PURA.
- Makroalgeundersøkelsene: det blir analysert nå. Når det gjelder tang, ser det mer grumsete ut lengre ned. Kommer resultatet fra de tre undersøkelsene.
- Utvalget ønsker å få studentpresentasjon vedr vannutvekslingen mellom basseng i indre Oslofjord når dette er klart.

10. Eventuelt

- Neste møte mandag 18. januar 2021, fra kl. 09.00.